

Купреєва

Наталія Анатоліївна

Біобібліографічний
показчик

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Редакційно-видавничий відділ

До 65-річного ювілею

**КУПРЕЄВА
НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА**

Біобібліографічний покажчик

Запоріжжя
2024

УДК 016:[27.021(477.64-25)ЗОУНБ:025.1(092)Купреєва Н.А.]
К 92

Наталія Анатоліївна Купреєва : біобібліогр. покажч.
/ КЗ «ЗОУНБ» ЗОР, ред.-вид. від. ; [уклад. П. Бойко ; ред.:
М. Маслова, П. Бойко, Є. Лісняк ; відп. за вип.
О. Волкова]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2024. – 48 с. : іл.

Біобібліографічний покажчик присвячений
заступнику директора із внутрішньобібліотечної роботи
Запорізької ОУНБ Наталії Анатоліївни Купреєвій.

Видання адресоване, насамперед, шанувальникам
та колегам Н. А. Купреєвої, а також всім, хто працює у
бібліотечній сфері або збирається опанувати професію
бібліотекаря.

ВІД УКЛАДАЧА

Бібліографічний покажчик присвячений заступнику директора із внутрішньобібліотечної роботи Запорізької ОУНБ протягом 1990-2014 років, справжньому професіоналу, профспілковому лідеру Наталії Анатоліївні Купреєвій (Осетровій), яка понад 34 роки віддала улюбленій справі та 9 вересня 2024 року святкуватиме свій 65-річний ювілей.

Покажчик складається з трьох основних частин та додатків.

Перша частина містить біографічну довідку, перелік основних віхів життя та діяльності.

Друга частина складається з трьох розділів: публікації Н. А. Купреєвої про діяльність бібліотеки в періодичних виданнях та збірниках; видавнича діяльність (у якості укладача, упорядника, редактора, відповідального за випуск тощо); джерела про життя та діяльність.

Третя частина покажчика включає добірку її окремих публікацій.

Видання містить додатки: іменний покажчик, в якому зібрані прізвища авторів публікацій, укладачів тощо; світлини Н. А. Купреєвої із бібліотечного архіву.

Бібліографічні описи джерел розташовані за роками видань у зворотньо-хронологічному порядку (у межах року – за алфавітом), кожний із них має свій ідентифікаційний номер.

ЧАСТИНА ПЕРША

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Купресва (Осетрова) Наталія Анатоліївна народилася 9 вересня 1959 року у м. Черногорськ Красноярського краю (на той час РРФСР). У 1976 році закінчила загальноосвітню школу Запоріжжя та вступила на бібліотечний факультет Рівненського державного інституту культури.

По закінченню інституту (1980) Наталія Анатоліївна була направлена працювати до Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки, з якою назавжди пов'язала своє життя.

Випускницю Рівненського ДІК одразу помітили і запропонували працювати спочатку бібліотекарем у відділі читальних залів, потім методистом у науково-методичному відділу (1980), згодом (1981) - старшим методистом. Робота у відділі дозволила їй набути безцінного практичного досвіду та сприяла кар'єрному зростанню.

З 1988 по 1992 р. Наталія Анатоліївна обіймала посаду заступника директора з наукової роботи.

У 1992 році її призначили заступником директора ЗОУНБ імені О. М. Горького з внутрішньобібліотечної роботи.

Наталія Анатоліївна визначала, планувала та координувала роботу головної книгозбірні краю за різноманітними напрямками. Це, насамперед, моделювання бібліотечного фонду, управління його формуванням, використанням, розміщенням і зберіганням; створення довідково-бібліографічного апарату; забезпечення доступу користувачів до ресурсів та надання бібліотечних послуг, у т. ч. платних.

Крім цього, Н. Купреєва сприяла нарощуванню інформаційного потенціалу закладу, зростанню його ролі у житті регіону, зміцненню взаємодії зі спорідненими і суміжними установами, організаціями та національно-культурними товариствами (особливо «Алтин Ай», «Роден край», «Богемія», «Еллада»).

На той час послугами ОУНБ імені О. Горького, з її понад 1,4 мільйонним книжковим фондом, користувалося біля 40 тисяч споживачів, щорічно до фінансування залучалося понад 150 тис. грн. додаткових коштів.

Наталія Анатоліївна активно відслідковувала нові тенденції і форми організації роботи обласних бібліотек України, близького зарубіжжя, налагоджувала їх запровадження в практичну діяльність ЗОУНБ імені О. Горького.

Саме завдячуючи її ініціативі було оновлено систему планування і звітності. Проводилися соціологічні бліц- та міні-опитування користувачів, які слугували основою поліпшення якості обслуговування, у т. ч. через Інтернет-сервіси. Проходили резонансні громадсько-культурні заходи: презентації книг, літературно-тематичні вечори, виставки творів народно-прикладного мистецтва тощо. Розширювалися зв'язки із книговидавничими та книгорозповсюджуючими організаціями.

Під керівництвом Н. Купреєвої розпочалася активна робота з раритетним книжковим фондом бібліотеки, особливо його краєзнавчою частиною, розкриттю якої підпорядковані наукові показники «Календар знаменних та пам'ятних дат Запоріжжя», «Літературне Запоріжжя», «Дослідники рідного краю» з регулярними презентаціями на загальнообласних суспільних заходах тощо.

Професійні здібності, уміння зконцентрувати зусилля на вирішенні першочергових завдань дозволили Наталії Анатоліївні налагодити ефективну роботу Тендерного комітету Бібліотеки і не лише забезпечити якісний процес проведення установою закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти, але й консультувати спеціалістів інших закладів культури і мистецтва.

Наталія Анатоліївна була визнаним лідером не тільки колективу бібліотеки. Почуття відповідальності за свою справу, прагнення працювати, спілкуватися з членами колективу, колегами, користувачами, організовувати дозвілля та відпочинок персоналу сприяли обранню її членом президії Запорізького обкому профспілки працівників культури, членом ЦК профспілки працівників культури України.

Н. А. Купреєва неодноразово відзначалася подяками, почесними грамотами Міністерства культури і мистецтв України, Запорізької обласної державної адміністрації.¹

У 2014 році Наталія Анатоліївна Купреєва звільнилася зі своєї посади у зв'язку із завершенням трудової діяльності та виходом на заслужений відпочинок.

Але на цьому її зв'язок з колективом та бібліотекою не обірвався. З 2014 року й понині Наталія Анатоліївна є членом комісії по відбору та списанню літератури та комісії по відбору літератури, одержаної в дарунок від юридичних осіб. А для колективу вона завжди залишається бажаною та шановною гостею на бібліотечних заходах та подіях.

---

¹ Степаненко І. П. Купреєва Наталія Анатоліївна: характеристика. – Запоріжжя, 2010. – 2 с. – [з архіву ЗОУНБ].

ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

- 09.09.1959 р.** Народилася у м. Черногорськ Красноярського краю.
- 25.05.1976 р.** Закінчила загальноосвітню школу м. Запоріжжя.
- 1976-1980 рр.** Навчалася у Рівненському державному інституті культури і отримала кваліфікацію бібліотекар-бібліограф вищої кваліфікації.
- 01.08.1980 р.** Бібліотекар відділу читальних залів Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького
- 03.11.1980 р.** Методист науково-методичного відділу Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького.
- 1981-1987 рр.** Старший методист науково-методичного відділу Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького.
- 1988-1992 рр.** Заступник директора з наукової роботи Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького.
- 1992-2014 рр.** Заступник директора з внутрішньо-бібліотечної роботи Запорізької ОУНБ ім. О. М. Горького.
- 2004-2014 рр.** Член Президіуму профспілок працівників культури.
- 2004 р.** Нагороджена почесною відзнакою «За багаторічну плідну працю в галузі культури» Міністерства культури і мистецтв України.
- 2009 р.** Лауреат обласної премії за досягнення у розвитку культури Запорізького краю у номінації «За досягнення у бібліотечній справі».

ЧАСТИНА ДРУГА

ПУБЛІКАЦІЇ Н. А. КУПРЕЄВОЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ У ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ ТА ЗБІРНИКАХ

1. 18.08 – 70 років від дня народження Катерини Мефодіївни Рябої (1954-1998), співробітниці КЗ «ЗОУНБ» ЗОР (1984-1998) / Н. А. Купреєва // Знаменні і пам'ятні дати Запоріжжя на 2024 рік. – Запріжжя: СТАТУС, 2024. – С. 307-309.

2. На спомин про Інну Павлівну Степаненко / Н. А. Купреєва // Інна Павлівна Степаненко : біобібліогр. покажч. / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад.: Т. Палівода, М. Маслова, Г. Мацієвська ; відп. за вип. О. Волкова]. – Запоріжжя : СТАТУС, 2018. – С. 20-22.

3. Діти у науковій бібліотеці? / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : ВАЛПІС, 2014. – Вип. 2. – С. 131-134.

4. Кращий бібліотечний менеджер / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі. : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред.: І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – Вип. 4. – С. 127-131.

5. 12.11 – 65 років (1948) Степаненко Інні Павлівні, директору комунального закладу «Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека» Запорізької обласної ради / [Н. Купреєва] // Знаменні і пам'ятні дати Запоріжжя на 2013 рік: календар і короткі довідки з бібліогр. списками / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; ред. та відп. за вип. І. Степаненко]. – Запріжжя : АА Тандем, 2012. – С. 191-194.

6. Прес-конференція в обласній бібліотеці [учасників Міжнар. Шевченк. літ.-мист. свята «В сім'ї вольній, новій»] / Наталія Купреєва // Хортиця. – 2012. – № 4. – С. 11.

7. Любов до професії бухгалтера – це роман на все життя / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2011. – Вип. 2. – С. 52-55.

8. Степаненко І. П. Завжди у турботах невтомних / І. П. Степаненко, Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі. : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2011. – С. 56-64.

9. Трудові будні – праздники для нас / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі. : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2011. – Вип. 2. – С. 65.

10. Директорський корпус Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі: зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – Вип. 1. – С. 41–48.

11. Енциклопедія Сучасної України. Т. 10 : 3-Зор / голов. редкол.: Дзюба І. М. [та ін.] ; НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енцикл. дослідж. НАН України. – К. : [Поліграфкнига], 2010. – 712 с. : іл. – Із змісту: Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. М. Горького / Н. А. Купреєва. – С. 284. – Доступно також в інтернеті: <https://esu.com.ua/article-15422>

12. В областной библиотеке открылся мини-детский сад. Запорожская библиотека им. Горького стала первой в Украине, где для читателей с детьми предоставляются специальные услуги воспитателей : [беседа с зам. дир. ЗОУНБ им. А. М. Горького Н. А. Купреевой / зап. Т. Гарькавая] // Суббота плюс. – 2009. – 11 июня (№ 24). – С. 5.

13. Доробок вагомий, розмаїтий, щедрий. (Творчість П. Ребра у краєзнавчій колекції Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького) / Н. А. Купреєва // Співець Запорізького краю : матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. «Літературне Запоріжжя: постаті, пошуки, проблеми», присвяч. 75-річчю відом. укр. письменника, громад і культур діяча, кошового «Веселої Січі» П. П. Ребра (Запоріжжя, 26-27 квіт. 2007 р.). – Запоріжжя, 2007. – С. 495-502.

14. Геній українського садівництва : [в ЗОУНБ ім. М. Горького відбулася презентація кн. виставки, присвяч. 150-річчю від дня народження Л. П. Симиренка] / Н. Купреєва // Запоріз. правда. – 2005. – 24 лют. – С. 10.

15. Позабюджетні кошти у структурі фінансово-економічної діяльності бібліотеки / Н. А. Купреєва // Регіональна бібліотека: матеріали наук.-практ. конф. (13 жовт. 2004 р.) / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Н. Купреєва, І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2004. – С. 12-15.

16. Храм книги с протянутой рукой: Запорож. обл. универ. науч. б-ке им. А. М. Горького катастрофически не хватает средств для выживания : [беседа с зам. дир. ЗОУНБ Н. Купреевой / зап. кор. газ. И. Иванов] // Суббота плюс. – 2004. – 2 сент. (№ 36). – С. 9.

17. Библиотека: книга как реальная, так и виртуальная: [интервью с зам. дир. ЗОУНБ им. Горького Н. А. Купреевой / зап. С. Гончаренко] // Запороз. Січ. – 2002. – 10 верес. – С. 6.

18. Основні напрями регіональної бібліотечної політики / Н. Купреева // Бібліотечна планета. – 1999. – № 2. – С. 41-42.

19. Рятуватися власними силами: [про роботу ЗОУНБ ім. Горького в нових умовах розповідає заст. директора б-ки] / Н. Купреева // Запоріз. правда. – 1999. – 11 груд.

20. Как пройти в библиотеку: [о необходимости введения плат. услуг пользования б-кой] / Н. Купреева // Запороз. Січ. – 1992. – 5 груд.

21. Осетрова Н. А. Причины снижения читательской активности //Сучасний читач і бібліотека: Тез. доп. і повідомлень : Респ. наук.-практ. конф.(м.Запоріжжя, 24-27 верес.1990 р.).- К.,1990.- С.19-20. – URL: http://old.zounb.zp.ua/resource/100_LET/100/100zag_mater.htm. – Дата перегляду: 16.07.2024.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ Н. А. КУПРЕЄВОЇ

22. Бібліографічні ідеї та технології : аналіт. огляд/КЗ «ЗОУНБ ім. О. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. М. Маслова, відп. за вип. Н. Купреева]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. Горького]. – 2014. – 16 с.

23. Український вибір: виклики та перспективи: прес-дайджест. I кв. / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії [підгот. Г. Мацієвська ; відп. за вип.: Н. Купреева]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ], 2014. – 36 с.

24. Бальцер А. І. Нотатки про історію будівництва приміщення обласної бібліотеки імені М. Горького / А. І. Бальцер ; [пер. з рос. Н. Купреєва] // Палацу книги – 35 : зб. матеріалів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Купреєва ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : ПП «ВАЛПІС», 2012. – С. 6-10.

25. Палацу книги – 35 : зб. матеріалів / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [упоряд. Н. Купреєва ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Валпіс, 2012. – 44 с.

26. Бібліографічні ідеї та технології : аналіт. огляд / КЗ «ЗОУНБ ім. О. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. М. Маслова ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. Горького]. – 2011. – 23 с.

27. «Позиціонуємо себе»: програма заходів з нагоди відзначення «Всеукраїнського дня бібліотек» / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Купреєва ; ред. І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2011. – 12 с. : іл.

28. Український вибір: виклики та перспективи : прес-дайджест. III кв. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. Ю. Щеглова ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя, 2011. – 22 с.

29. Бібліографічні ідеї та технології : аналіт. огляд / КЗ «ЗОУНБ ім. О. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. М. Маслова ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : GrafIt, 2010. – 19 с.

30. Галерея благодійників бібліотеки: до Всеукраїнського дня бібліотек / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Купреєва ; ред. та відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя : Тандем, 2010. – 16 с. : іл.

31. Український вибір: виклики та перспективи : прес-дайджест. I кв. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР, Від. наук. інформації та бібліографії ; [підгот.: Ю. Щеглова ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : GrafIt , 2010 . – 20 с.

32. Видавництво «Вагриус» – бібліотеці / уклад. Н. Купреєва. – Запоріжжя, [2008]. – 16 с.

33. З любов'ю до рідного краю : календар подій (листопад 2008 - січень 2009 рр.) / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [підгот. Н. Купреєва] – Запоріжжя, 2008. – [6 с].

34. Авторська книжкова виставка: творчість, задоволення, подія : (матеріали загальнобібл. конкурсу на кращу кн. виставку) / уклад. Н. Купреєва. – Запоріжжя, 2007. – 24 с.

35. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького: рік 2006 та пріоритети 2007 року : (інформ. буклет) / ЗОУНБ ім. М. Горького ; [уклад. Н. Купреєва]. – Запоріжжя, 2007. – [12 с].

36. Рік 2006 та пріоритети 2007 року : інформ. буклет / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [уклад. Н. Купреєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2007. – 16 с. : іл.

37. Бібліографічні ідеї та технології : аналіт. огляд. I кв. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. Л. Беляєва ; ред. та відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. Горького], 2006. – 8 с.

38. Бібліографічні ідеї та технології : аналіт. огляд. II кв. / КЗ «ЗОУНБ ім. О. Горького» ЗОР, Від. наук. інформ. та бібліографії ; [підгот. Л. Беляєва ; ред. та відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. Горького], 2006. – 8 с.

39. Воловик Віталій Іванович : біобібліогр. покажч. / ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. Г. Нагорна ; ред. Н. Купреєва]. – Запоріжжя: Дніпровський металург, 2006. – 36 с. : іл.

40. Рекубрацький Анатолій Захарович : бібліогр. список / КЗ «ЗОУНБ ім. М. Горького» ЗОР ; [уклад.: Г. Нагорна, І. Шершньова ; ред. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : Поліграф, 2005. – 36 с. – (Письменники Запорізького краю).

41. Шаповалов Георгій Іванович : (бібліогр. список) / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Г. Нагорна ; ред. В. Жук ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Запоріжжя : Друк. дільниця ЗНТ ім. Я. Новицького, 2005. – 51 с. – (Дослідники рідного краю ; вип. 6).

42. «Величній книги храм»: Запоріжці - про ЗОУНБ імені О. М. Горького : зб. висловлювань / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. М. Горького, ЗБА ; [уклад. Н. Купреєва]. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – 20 с.

43. Видавничі новинки Запорізького краю за 2003-2004 роки у фондах ЗОУНБ імені О. М. Горького : бібліогр. покажч. / уклад.: Г. Нагорна, В. Русова, Н. Купреєва ; ред. В. Жук. – Запоріжжя, 2004. – 20 с.

44. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького : [путівник] / ОУНБ ім. М. Горького ; [уклад. Н. Купреєва ; відп. за вип. І. Степаненко]. – Запоріжжя, 2004. – 12 с.

45. Регіональна бібліотека: матеріали наук.-практ. конф. (13 жовт. 2004 р.) / Упр. культури облдержадмін., ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Н. Купреєва, І. Степаненко]. – Запоріжжя : [Поліграф], 2004. – 68 с.

46. Трегубенко Олександр Федорович: бібліогр. список : [до 100-річчя від дня народження] / ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: Г. Нагорна, Н. Купреєва ; ред. В. Жук]. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 6 с.

47. Видавничі новинки Запорізького краю за 2001-2002 роки у фондах ЗОУНБ ім. О. М. Горького: бібліогр. покаж. / ЗОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: В. Русова, Г. Нагорна, Н. Купреєва ; ред. В. Жук ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя, 2003. – 16 с.

48. Інна Павлівна Степаненко: «Я люблю свою роботу, свою професію»: бібліогр. список / Запоріз. ОУНБ ім. М. Горького ; [уклад. Г. Нагорна ; ред. В. Жук ; відп. за вип.: Л. Ізюмова, Н. Купреєва]. – Запоріжжя : «Поліграф», 2003. – 36 с. : іл.

49. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О. М. Горького у дзеркалі цифр і фактів / Запоріз. ОУНБ ім. М. Горького ; [уклад. Н. Купреєва]. – Запоріжжя, 2001. – 20 с.

50. Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя на 1994 рік : календар, короткі бібліографічні списки / Обл. упр. культури, ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад. Г. Довбаш ; ред. В. Жук ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. М. Горького], 1993. – 20 с.

51. Календарь знаменательных и памятных дат Запорожья на 1992 год / ОУНБ им. А. М. Горького ; [сост. И. Шершнева ; ред. Л. Беляева ; отв. за вып. Н. А. Купреєва]. – Запорожье : РИО «ИЗДАТЕЛЬ», 1991. – 12 с.

52. Календарь знаменательных и памятных дат Запорожья на 1991 год / ОУНБ им. А. М. Горького ; [сост. И. Шершнева ; отв. за вып. Н. А. Купреєва]. – Запорожье : РИО «ИЗДАТЕЛЬ», 1991. – 16 с.

ДЖЕРЕЛА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ Н. А. КУПРЕЄВОЇ

53. Видавнича діяльність бібліотек Південного регіону України у 1991-2006 рр. : бібліогр. покажч. / ОННБ ; упоряд. Н. П. Анейчук ; відп. за вип. Л. В. Арюпіна ; ред.: Н. Г. Майданюк, І. С. Шелестович. – Одеса, 2021. – 376 с. – Із змісту: Згадується Н. А. Купреєва. – С. 21, 23, 25, 26, 28, 29.

54. Бойко П. О. 09.09 – 60 років від дня народження Наталії Анатоліївни Купреєвої, заступника директора з загальнобібліотечної роботи КЗ «ЗОУНБ» ЗОР (1992-2014) / П. О. Бойко // Знаменні і пам'ятні дати Запоріжжя на 2019 рік : календар і короткі довідки з бібліографічними списками / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [уклад. І. Шершньова ; відп. за вип. О. Волкова]. – Запоріжжя : СТАТУС, 2018. – С. 309–313.

55. Бойко П. А. Несколько слов о библиотеке и ее сотрудниках : [упоминается Н. Купреева] / П. А. Бойко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – Вип. 2. – С. 71-74.

56. Колодка Л. И. Беспокойные сердца волонтеров : [упоминается Н. Купреева] / Л. И. Колодка // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – Вип. 4. – С. 71.

57. Савкина Е. Профком ЗОУНБ им. Горького: люди, работа, жизнь : [упоминается Н. Купреева] / Е. Савкина // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів. / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – Вип. 4. – С. 63.

58. Степаненко І. П. Бібліотека від ювілею до ювілею : [згадується Н. Купреєва] / І. П. Степаненко //

Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2014. – Вип. 4. – С. 79.

59. Коллектив обласной универсальной научной библиотеки им. М. Горького: «Для Вас открыты наши двери и сердца!»: фото на память от «МИГа» : [в т. ч. присутствует Н. А. Купреева] // МИГ. – 2012. – 4 окт. (№ 40). – 58 с.

60. Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів. Вип. 1 / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – 100 с. : іл. – Із змісту: Про Н. Купреєву. – С. 4.

61. Мажара Л. Є. Коваль спеціалістів – Пономарьова Стелла Віталіївна : [у т. ч. про Н. Купреєву] / Л. Є. Мажара // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – Вип. 1. – С. 63.

62. Степаненко И. П. Методисты былых времен : [упоминается Н. Купреева] / И. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – Вип. 1. – С. 76-77.

63. Степаненко І. П. Надійні помічники: перетворення ідей у повсякденне життя : [у т. ч. про Н. Купреєву] / І. П. Степаненко // Бібліотека, роки, люди, долі : зб. нарисів та фотодокументів / уклад. І. Степаненко. – Запоріжжя : АА Тандем, 2010. – Вип. 1. – С. 53-54.

64. Запорізька область: динаміка розвитку (1939-2009) : наук.-допом. бібліогр. покажч. – Запоріжжя : Дике Поле, 2009. – 232 с. – Із змісту: Згадується Н. Купреєва. – С. 158, 159, 160, 187.

65. Таинственная и прелестная дева, гвоздика, ивушка! – Свет Наталья Анатолиевна! : до 50-річного ювілею : буклет / Запорізька ОУНБ , [уклад. І. Степаненко]. – Запоріжжя: [ЗОУНБ]. – 2009. – 30 с. : іл.

66. «Повний вік моїй бібліотеці...» 1904-2004 : бібліогр. покажч. / Упр. культури Облдержадмін., Запоріз. ОУНБ ім. О. М. Горького ; [уклад.: О. Дутова, І. Шершньова, Г. Нагорна ; ред. В. Жук ; відп. за вип. Н. Купреєва]. – Запоріжжя : [ЗОУНБ ім. О. Горького], 2004. – 86 с. : іл. – Из змісту: Згадується Н. Купреєва. – С. 14, 15, 20, 25, 48, 63, 64.

67. Бальцер А. На службі народові : (нарис з історії Запоріз. обл. універс. наук. б-ки ім.О. М. Горького). 1905-1999. – 2-ге вид. – Запоріжжя, 2002. – 82 с. – Из змісту: Про Н. А. Купреєву. – С. 3, 39, 63.

68. Бальцер А. На службе народу : (очерк истории Запорож. гос. обл. универс. науч. б-ки им. А. М. Горького). 1905-1995. – Запорожье, 1995. – 65 с. – Из содерж.: Упоминается Н. А. Купреєва. – С. 3, 24, 41, 56.

ЧАСТИНА ІІІ. ТЕКСТИ ОКРЕМИХ ПУБЛІКАЦІЙ Н. А. КУПРЕЄВОЇ

Н. А. Купреєва,
заступник директора з
внутрішньобібліотечної
роботи ОУНБ імені
О. М. Горького

ПОЗАБЮДЖЕТНІ КОШТИ У СТРУКТУРІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ²

Розширення бази фінансування за рахунок позабюджетних коштів для ЗОУНБ імені О. М. Горького, як і для багатьох бібліотек нашої держави, в сучасних економічних умовах є реальною необхідністю.

Формування асигнувань на утримання нашої Бібліотеки має свої історичні корені та певні традиції у поповненні бібліотечного бюджету. Як свідчать першоджерела, кошти Олександрівської Єкатеринославської губернії міської громадської бібліотеки, правонаступницею якої є ЗОУНБ імені О. М. Горького, 1904 року склалися:

«1) из ежегодных ассигнований Александровской Городской Думы;

2) из пожертвованных деньгами, книгами и материалами со стороны учреждений и частных лиц;

3) из платы за пользование библиотекой на дому и в помещении библиотеки;

---

²/Регіональна бібліотека: розвиток потенціалу в сучасному інформаційному просторі: Матеріали наук.-практ. конф. (13 жовт. 2004 р.). – Запоріжжя, 2004. – С.12 - 15.

4) из сборов с публичных чтений, концертов, спектаклей и т. п.;

5) из доходов с капитала и имущества библиотеки».³

Тобто і тоді, і тепер Бібліотека мала і має два джерела фінансування - бюджетне (від місцевих органів влади) і позабюджетне (від надання платних послуг, благодійництва, оренди тощо).

У протоколі від 21.09.1927 р. засідання Бюро культурно-соціальної секції Олександрівської міської ради зазначається, що «по кошторису для бібліотеки відпущено 4551 крб. 34 коп. і власних коштів 1104 крб. 50 коп. (19 відсотків - авт.). На власні кошти робиться передплата газет і журналів та утримується сторож (10 крб. на місяць). Крім цього, цими коштами доповнюються ті потреби, для яких не вистачає по кошторису з місцевого бюджету»⁴.

Сьогодні власні кошти Бібліотеки складають 161,8 тис. грн. (11 відсотків від загального річного фінансування). Одним з головних джерел отримання додаткових коштів є платні і сервісні послуги, перелік яких налічує 24 найменування. Найбільш поширені з них: оформлення реєстраційних документів; підготовка бібліографічних списків на замовлення; продовження термінів користування документами; видача літератури за «нічним абонементом»; використання журналів мод та зняття викройок. З впровадженням нових інформаційних технологій введено послуги з використанням мережі Інтернет, електронного пошуку нових видань, доступу до тематичних баз даних, комп'ютерного набору текстів тощо. Зазначимо, що платними послугами у Бібліотеці визнано ті послуги, що потребують додаткових

---

³/Устав Александровской городской общественной библиотеки. – Александровск, 1904. – 12 с.

⁴ / ЗОДА, ФР-75, оп 1, спр. No 248, арк. 15

матеріальних витрат, інтенсифікації праці, високої кваліфікації працівників. При цьому розрахунок ціни здійснюється з урахуванням інтересів, платіжоспроможності користувачів (від 60 коп. - за використання особливо цінних видань до 7 грн. за користування АБД). Застосовуються пільгові умови для окремих категорій споживачів - пенсіонерів, інвалідів, ветеранів.

Цікаві відомості щодо встановлення вартості користування бібліотекою на початку її діяльності відображено в архівних документах та дослідженнях: «За користування бібліотекою стягувалося по 3 крб. на рік. Ті, хто не вносив річної плати - оплачував по 30 коп. за місяць». У 1924 році «службовці сплачували 25 коп., робітники 5 коп. за місяць. При запису до бібліотеки стягувалася одноразова застава: для службовців - 1 крб., учнів 50 коп., робітників - 25 коп.»⁵ Пізніше, 1927 р. «платня встановлена від 5 коп. до 75 коп. на місяць та застава - 50 коп. Діти, батьки котрих одержують зарплатню до 50 крб., нічого не платять, а інші дають 15 коп. за читання».⁶

Ми постійно вивчаємо попит користувачів на сервісні послуги та вносимо необхідні корективи до їх номенклатури.

У сучасній структурі платних послуг значне місце також відведено інформаційно-бібліотечному обслуговуванню засобами МБА на договірних засадах. Щорічно за договорами обслуговуються 22 підприємства та організації міста на загальну суму 5 тис. грн.

Значні надходження Бібліотека отримує від надання своїх приміщень в оренду (майже 18 тис. грн),

---

⁵ /Бальцер А. І. На службі народів: (Нарис з історії ЗОУНБ імені О. М. Горького) 1905-1999. - Вид. 2. - Запоріжжя, 2003. - С. 6,9.

⁶ /ЗОДА, ФР-75, оп. 1, спр. No 248, арк. 15.

розрахунки оплати, за яку здійснюємо у відповідності до вимог Тимчасової методики розрахунку використання плати за оренду майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ і міст Запорізької області та узгоджуємо з управлінням з питань державних корпоративних прав ОДА.

Все активніше до бібліотечного бюджету надходить благодійна допомога. Вагомим джерелом отримання додаткових коштів стали гранти: «Інтернет для читачів публічних бібліотек» (LEAP, 25 тис. доларів США), відкриття Інтернет-центру (ІАТР, за сприяння Посольства США в Україні, 16 тис. доларів США) та «Створення інформаційних порталів» (7900 доларів США, за сприяння Міжнародного Фонду «Відродження»). На підтримку видавничих проєктів, зокрема серій біобібліографічних покажчиків «Герої України - наші земляки» та «Дослідники рідного краю», відгукнулися найкрупніші підприємства міста - ВАТ «Мотор Січ», «Запоріжсталь», КБ «Прогрес» та самі дослідники з особистими грошовими вкладеннями.

Тільки у 2003 році завдяки благодійництву фірми зовнішньої реклами «Реклама-Сервіс» проведено оформлювальні роботи у відділах мистецтва, краєзнавчої літератури, статистичного обліку і контролю, МБА. Спонсорами придбано для Бібліотеки меблі, кондиціонер, копіювальний апарат «Мінолта», телефонні апарати, віконні жалюзі (загальна сума допомоги перевищила 12 тис. грн). Напередодні ювілею від приватних осіб, книгорозповсюджувальних організацій, підприємств міста та завдяки створеному у Бібліотеці «Благодійному фондові користувачів» одержано біля 20 тис. грн.

Із року в рік збільшуються обсяги надходження до бібліотечних фондів дарунків книг від населення. Свої доробки також надсилають до Бібліотеки автори, видавці, редакції місцевих періодичних видань. За роки нерегульованого комплектування безкоштовно до ЗОУНБ імені О. М. Горького надійшло більше 32 тис. прим. друкованих творів.

Важливою умовою позабюджетного фінансування для нашої Бібліотеки, як і для інших бюджетних установ та організацій, є раціональне використання зароблених коштів. Кошти спеціального фонду витрачаються на поповнення книжкових фондів, поліпшення умов праці користувачів і співробітників, придбання зручного обладнання і сучасної комп'ютерної техніки, оплату комунальних послуг, матеріальне заохочення колективу.

У пошуках додаткових асигнувань ми активно застосовуємо засоби масової комунікації, звернення до керівників підприємств, бізнесових структур, особисті зустрічі з потенційними благодійниками.

З 2004 року у нас створена робоча група розвитку Бібліотеки, метою діяльності якої є посилення уваги до закладу, підвищення її престижу та авторитету серед різних груп населення регіону, активізація зусиль колективу на пошук та залучення позабюджетних коштів.

Не завжди наші намагання закінчуються матеріальними внесками з боку заможних людей, але разом з цим розширюється коло друзів, шанувальників Бібліотеки, і сподіваємося, що спільними зусиллями ми зробимо її ще кращою і привабливішою для жителів регіону.

**ТВОРЧИСТЬ П. РЕБРА У КРАЄЗНАВЧІЙ КОЛЕКЦІЇ
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ
БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО⁷**

Купресва Н. А.,
заступник директора
ЗОУНБ імені
О. М. Горького

Творчий доробок відомого запорізького поета, літературного діяча П. П. Ребра є складовою частиною фонду головної бібліотеки області. До нього увійшли збірки віршів, поем, нарисів, документальних та драматичних творів, переклади, а також публіцистичні, літературно-критичні видання, статті з літературного краєзнавства тощо.

За типологічною ознакою тут представлено: книги, брошури, публікації з періодичних видань, бібліографічна продукція.

Загалом дана частина бібліотечного фонду налічує близько 500 примірників, здебільшого книги українською мовою, є переклади російською та мовами народів РСР. Чимало віршів абхазьких, башкирських, киргизьких, вірменських поетів перекладено П. Ребром українською мовою, які згодом увійшли до збірок поезій «Квіти Абхазії», «Мелодії Агіделі», «Поетична веселка

---

⁷/ Н. А. Купресва Доробок вагомий, розмаїтий, щедрий : (Творчість П. Ребра у краєзнавчій колекції Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького) / Н. А. Купресва // Співець Запорізького краю: Матеріали міжвузів. наук.-практ. конф. «Літературне Запоріжжя: постаті, пошуки, проблеми», присвяч. 75-річчю відом. укр. письменника, громад і культур діяча, кошового «Веселі Січі» П. П. Ребра (Запоріжжя, 26–27 квіт. 2007 р.). – Запоріжжя, 2007. – С. 495–502.

Киргизії», - книжечки малого формату, - невеличкі антології братських національних літератур.

Хронологічні межі зібрань починаються від 1955 року першою віддрукованою молодим автором збіркою поезій «Заспів», поступово розширюючись і доповнюючись протягом 50-річної творчої діяльності новими виданнями, завершуються книгами: «Помаранчевий сміх», «Веселі дуелі» та важливою працею «Т. Г. Шевченко у моєму житті» (2006 р.), де зібрано спогади запоріжців.

Ретроспективні видання з творчого набутку П. Ребра вийшли друком у державних українських видавництвах (м. Київ) «Радянський письменник», «Радянська Україна», «Дніпро», «Промінь» (м. Дніпропетровськ), а сучасні літературні твори поета зверстано та віддруковано переважно у друкарнях м. Запоріжжя: «Дніпровський металург», «Пані Зося», «Офісмаркет», «Хортиця».

Формування зазначеної частини фонду до 1990 року здійснювалося у відповідності до замовлень за тематичними планами видавництв, тоді як зараз поповнення книгами поета здебільшого залежить від повноти надходження обов'язкового примірника місцевих видань, від осіб, причетних до творчості П. П. Ребра, людей, чия діяльність пов'язана з літературним краєзнавством, науковців-дослідників творчого доробку митця.

Чимало своїх книг Петро Павлович особисто передав до ЗОУНБ імені О. М. Горького на засадах благодійництва. Саме така персональна зацікавленість літератора у збагаченні краєзнавчого фонду книгозбірні дає можливість з найбільшою повнотою зібрати його твори та забезпечити їх належне зберігання для

майбутніх поколінь. Лише за останні два роки бібліотека отримала біля 200 примірників нових добірок літератури нашого земляка-письменника. Серед яких поетичні збірки «Моя Білоцерківка», «Помаранчевий сміх», «Веселі дуелі», «Ображений гусак», «Козацькі жарти», «Петрів батіг» та інші. Подаровані у кількості 150 прим. «Вибрані твори» П. Ребра нещодавно передано також до центральних районних та міських бібліотек області, що є неоціненною пожертвою для поповнення регіональних бібліотечних фондів особливо цінною краєзнавчою літературою.

Вагомим внеском у вивчення історії української літератури, зокрема, запорізького літературознавства, безперечно, стали нарис «Петро Ребро. Літературний портрет» доктора філологічних наук В. А. Чабаненка, монографія «Творчість Петра Ребра» О. Стадніченко та автореферат її дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук «Творчість Петра Ребра в контексті розвитку української літератури 50-90-х рр. ХХст.». До речі, до фонду бібліотеки ці видання надійшли в дарунок від авторів. Одне з них з написом: «Обласній бібліотеці на добре діло. В. Чабаненко».

Значна кількість книг з автографами П. П. Ребра становить раритетний фонд обласної наукової бібліотеки, до нього, зокрема, увійшли збірки поезій: «Заспів» (1955 р.), «Вітер з Дніпра» (1957 р.), «Проміння серця» (1962 р.), «Запорізька веселка» (1967 р.), «Грім під Запоріжжям» (1969 р.). Безперечна цінність цієї унікальної частини нашого зібрання була підтверджена успіхом колективної виставки книг з автографами запорізьких авторів під назвою «Бібліотеці на згадку», влаштованої у межах програми книжкового ярмарку «Хортицькі джерела» (2005 р.).

Культурно-просвітницька функція книжкового фонду поета-земляка реалізується бібліотекою шляхом організації тематичних виставок, презентацій нових видань, зустрічей з автором. Основна мета таких заходів за допомогою творів П. П. Ребра розкрити його ставлення до подій в країні, регіоні, становлення як громадянина, яскравої особистості, показати розвиток творчого потенціалу, сприяти засобами авторської книги формуванню національної свідомості, патріотизму, поваги до всього українського серед читачів.

Найбільш пам'ятними і резонансними заходами, організованими в останні роки виявилися творчі зустрічі, презентації нових збірок поета, його участь у знаменних подіях бібліотеки, зокрема, святкуванні 100-річного ювілею «горьківки», вечорі-пам'яті колишнього директора бібліотеки А. І. Бальцера, літературному вечорі «Нам треба голосу Тараса» (До 185-річчя від дня народження Великого Кобзаря), де письменник виступив з оприлюдненням свого дослідження про зв'язок Шевченка із Запорізьким краєм. Аналогічні літературно-краєзнавчі публікації поета представлено у фондах бібліотеки за творчістю П. Тичини, О. Довженка, В. Сосюри, М. Стельмаха, О. Вишні, М. Рильського.

Серія «Козацькі жарти» П. П. Ребра досить активно використовувалася у зв'язку із святкуванням 500-річчя Запорозького козацтва і була експонована на книжковій виставці за темою «Запорізьке козацтво в літературі та мистецтві».

Ліричні поетичні твори з гумористичним струменем та поезії, покладені на музику, використовувалися при проведенні українських вечорниць. Особливо тут стали в нагоді нотно-музичні збірки «Мій Запорізький край» (Упорядник Є. Пасічник)

та «Запоріжжя моє кохане» (Упорядник А. Сердюк), що об'єднують вибрані твори сучасного народного плану та козацькі теми, до яких належать і пісні на слова П. Ребра «Любисток», «Пісня про Хортицю» (музика В. Дяченка), «Дніпровські чайки» (музика А. Сердюка), «Ранок у місті» на слова П. Ребра включено також і до компакт-диску.

Серед раритетного фонду відділу краєзнавства відзначаємо нотно-музичне видання «Віночок пісень про знатних людей Запоріжжя» (1960 р.), у якому з десяти розміщених пісенних творів, три на слова П. Ребра.

Характерною рисою формування, використання та популяризації даної частини краєзнавчого літературного фонду бібліотеки є те, що ця робота здійснюється у тісній співпраці з обласним відділенням Національної Спілки письменників України, національно-культурними товариствами, науковцями вищих навчальних закладів, науково-редакційним підрозділом з підготовки та випуску серії книг «Реабілітовані історією», керівником якого є П. П. Ребро. Твори П. П. Ребра входять до інформаційної та довідково-бібліографічної структури краєзнавчого відділу бібліотеки. Різноманітна творчість шановного ювіляра невід'ємною складовою частиною краєзнавчого каталогу, систематичної картотеки статей, а також електронного каталога та краєзнавчої електронної бази даних, що забезпечує зберігання і пошук інформації, повноцінний обіг наявних документів серед користувачів.

Значне місце творчий доробок поета займає у створюваних бібліотекою власних інформаційних продуктах. Це стосується не лише персонального посібника – «Петро Павлович Ребро: бібліографічний покажчик» (1982 р.), але й таких видань загального змісту, як «Літературне Запоріжжя: бібліографічний довідник»,

«Знаменні та пам'ятні дати Запоріжжя: календар»... Для нашого колективу особливо дорогий ювілейний збірник «Величний книги храм», присвячений 100-річчю заснування Бібліотеки, у якому поряд з іншими дописувачами - відомими людьми краю вміщено вірш П. П. Ребра «На день відкриття нової будівлі обласної бібліотеки імені О. М. Горького». Працівники бібліотеки дуже вдячні за допомогу, яку надав свого часу Петро Павлович для скорочення термінів будівництва Нового Палацу книги. Він часто виступав з різними саркастичними зауваженнями на адресу «бібліотечного довгобуду», - зазначав колишній директор, горьківки А. І. Бальцер у своєму нарисі «На службі народові».

Колекція творів П. П. Ребра у фондах ЗОУНБ імені О. М. Горького віддзеркалює широкі творчі, наукові, освітні, особисті інтереси автора, і, безперечно, потребує подальшого розвитку і популяризації на тлі тих історичних та соціально-культурних подій, що відбуваються у суспільстві.

Купресва Н.А.,
заст. директора з
загальнобібліотечної роботи
КЗ «ЗОУНБ імені
О. М. Горького» ЗОР

КРАЩИЙ БІБЛІОТЕЧНИЙ МЕНЕДЖЕР⁸

Нові умови розвитку бібліотек потребують від бібліотечних працівників компетентності, високого рівня професійної майстерності, освоєння сучасних інформаційних технологій, а також наявності у колективі інноваційного клімату – атмосфери активності, експериментаторства, новаторства.

У досягненні найкращих результатів діяльності особливу роль відіграють бібліотечні менеджери, здатні згуртувати творчий колектив навколо реалізації найцікавіших, найперспективніших задумів. Саме розкриттю творчого потенціалу бібліотечних менеджерів, їх організаторських управлінських здібностей було присвячено конкурс для завідуючих структурними підрозділами ЗОУНБ імені О. М. Горького на звання «Кращий бібліотечний менеджер».

Конкурс, ініційований адміністрацією бібліотеки, тривав з 01 березня по 01 жовтня 2013 рр. Його цілі, завдання, вимоги до матеріалів, порядок проведення і нагородження регламентувалися відповідним Положенням. Головна ж мета полягала у виявленні керівників, здатних ініціювати ідеї, широко залучати до

---

⁸/ Купресва Н. А. Кращий бібліотечний менеджер / Н. А. Купресва // Бібліотека, роки, люди, долі. : Збірка нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред.: І. Степаненко]. – Запоріжжя: АА Тандем, 2014. – Вип.4. – 160 с.; іл. – С. 127–131.

їх розробки і запровадження в практику персонал, таким чином впливати на якісні зміни традиційних і створення нових бібліотечних послуг, форм роботи.

У визначені терміни до журі надійшло 17 конкурсних робіт майже від усіх керівників структурних підрозділів (за винятком двох відділів - автоматизації та інформаційних технологій і періодичних видань та електронних ресурсів).

Представлені проектні роботи розподілилися за двома напрямками: висвітлення діяльності відділів відповідно до їх функціональних профілів у цілому та показ інноваційних розробок за окремими, найбільш важливими (на погляд учасників) темами.

Основною формою подання проектів стали електронні презентації, колажі, слайд-шоу, які продемонстрували найцікавішу інформацію про заходи, новації, сучасні форми і методи роботи бібліотеки.

За обсягами візуальної інформації мультимедійні презентації включали від 10 до 73 слайдів та вміщували коментарі, пояснювальні тексти, світлини, малюнки, діаграми, супроводжувалися музичним оформленням.

У процесі підготовки конкурсних робіт виконавці виявили максимум фантазії, творчої енергетики, винахідливості та креативності у поданні матеріалів щодо подій, заходів, інноваційного досвіду, позитивний ефект від впровадження яких позначився на підвищенні стандартів бібліотечного обслуговування, ефективності і якості надання традиційних та електронних послуг користувачам. Матеріали презентацій засвідчили серйозний вплив бібліотечних інновацій на розвиток та соціально-культурну діяльність бібліотеки. Зокрема, завдяки існуванню на веб-сайті (www.zounb.zp.ua, рубрика «Форум») «Книжкового клубу» видача

української книги збільшилася майже у 1,5 рази, а кількість відвідувань його учасників зростає до 3 тисяч осіб; до віртуальної служби бібліотеки за останні три роки звернулися майже 2 тисячі інтернет-користувачів; більше половини недбайливих відвідувачів відділу документів іноземними мовами ліквідували заборгованість після розміщення бібліотечними працівниками відповідної інформації на сторінках соціальних мереж, тощо.

Оцінюючи конкурсні проекти, члени журі керувалися основними критеріями: практична цінність, новація, поєднання традиційного та інноваційного підходів, також враховувалися ефективність впровадженого досвіду, кінцевий результат реалізації заходів та наявність довготривалого стійкого ефекту. Таким чином, переможцями конкурсу «Кращий бібліотечний менеджер» (спільно зі своїми командами) стали:

I місце – довідково-бібліографічний відділ (завідувачка – Маслоva Марина Володимирівна);

II місце – відділ документів іноземними мовами (завідувачка – Кійко Олена Михайлівна);

III місце – відділи: абонементу (завідувачка – Шпілева Валентина Іванівна) та основного книгосховища (завідувачка - Бойко Наталія Василівна).

Заохочувальні призи за майстерність, творчий підхід та здатність працювати в нових умовах отримали: Тарлінська Олена Володимирівна, завідувачка науково-методичним відділом (авторка та ведуча блога «Библиомир города Z») та Савкіна Олена Андріївна, завідувачка відділом мистецтв (за розвиток партнерських зв'язків, розробку та виготовлення бібліопостера «Ніч в бібліотеці – 2013»). Підведення підсумків загальнобібліотечного конкурсу з переглядом

колективом закладу всіх проектів, оголошенням призерів та переможців урочисто відбулося в особливий для бібліотекарів день – 30 вересня.

Переможці конкурсу одержали цінні подарунки: «Монітор – LG», художні картини, домашній кінотеатр «Samsung», «USB Musopt 14», USB Flash «Drive».

Такий конкурс в Бібліотеці проводився вперше, тому керівники-управлінці разом зі своїм персоналом мали змогу проаналізувати, оцінити та порівняти наявні можливості, професійну майстерність у створенні мультимедійних презентацій щодо реклами бібліотечних ресурсів, застосуванні PR-технологій з досягненнями колег суміжних відділів.

За висновками журі найбільш поширеними недоліками деяких представлених конкурсних робіт є надто велика кількість слайдів (від 20 до 73), багато зайвого тексту, не завжди вдалі спецефекти, брак продуманих сценаріїв, послідовності кадрів мультимедійних презентацій. Тож ще є над чим працювати.

За результатами конкурсу кращі роботи відображено на веб-сайті бібліотеки (www.zounb.zp.ua) та використовуються для демонстрування на плазмовій панелі холу I поверху в якості PR- заходів бібліотечних послуг.

Загалом же конкурс, на думку його учасників та активних співучасників і вболівальників, дав змогу багатьом підтвердити своє досконале фахове вміння, реально зробити власний внесок у підвищення престижу бібліотеки (М. Маслова, О. Кійко, О. Савкіна, О. Тарлінська, Т. Мартиненко), декотрим працівникам, особливо з когорта молодшого покоління спеціалістів (М. Сотник, Г. Мацієвська, А. Іващенко, П. Бойко) вдалося

навіть перевершити очікування та продемонструвати неординарні здібності у продукуванні і реалізації ідей, а всім – отримати задоволення від зробленого і побаченого. Особливо ж радує факт єдності колективу, надійність команди, готовність кожного до оптимального оновлення бібліотеки, щирого бажання зробити бібліотеку кращою, доступнішою, відкритішою для будь-яких категорій користувачів.

Купреєва Наталія Анатоліївна,
заступник директора
КЗ «ЗОУНБ імені
О.М. Горького» ЗОР

ДІТИ У НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ?⁹

Соціально-культурна акція «Ніч у бібліотеці», яка традиційно проводиться Запорізькою ОУНБ імені О. М. Горького в межах святкування Всеукраїнського Дня бібліотек, цього року відбудеться у форматі «Бібліосутінки-2014» за загальною темою «Українська родина-єдина країна».

В її основу покладено відзначення у 2014 році ювілейного Міжнародного року сім'ї, який щорічно оголошується ООН, починаючи з 1994 року, а також використання накопиченого досвіду обслуговування дітей, батьків, старших членів родини ресурсами обласної універсальної наукової бібліотеки.

Елементом нової моделі бібліотечного обслуговування

в даному напрямку стала організація дитячого простору у дорослій бібліотеці, зокрема, створення Дитячої кімнати для користувачів, які за певних обставин відвідують бібліотеку з дітьми. Даний структурний підрозділ діє у нас з 2009 року і надає можливість малечі не лише спілкуватися з книгами, коли батьки працюють у читальних залах, але й корисно проводити час за допомогою розважальних ігор, творчих занять, перегляду мультфільмів, прослуховування музики тощо.

---

⁹/ Купреєва Н. А. Діти у науковій бібліотеці? / Н. А. Купреєва // Бібліотека, роки, люди, долі. : зб. нарисів та фотодокументів / КЗ «ЗОУНБ ім. О. М. Горького» ЗОР ; [відп. за вип., уклад. та ред.: І. Степаненко]. – Запоріжжя: ВАЛПІС, 2014. – Вип. 2. – 160 с.; іл. – С. 131–134.

Комфортному перебуванню відвідувачів у Дитячій кімнаті сприяють особливе обладнання, цікаво оформлений інтер'єр, до речі, останній нещодавно поповнився ще й дивовижним деревом бажань, яке виросло на стіні кімнати та яскравою змією - колективним творінням бібліотекарів. Десятиметрова Біблікуша (так назвали діти м'яку іграшку ручної роботи) справжня радість для дітлахів, нею можна бавитися та скористатися для відпочинку.

Під час відвідання бібліотеки діти разом з дорослими мають змогу займатися творчою діяльністю, брати участь в майстер-класах, масових заходах, екскурсіях, відвідувати засідання сімейних клубів за інтересами: «Ікогенія», «Кіндер-клуб», кінолекторій «25 кадр».

Багатьом нашим користувачам запам'яталися заняття з рукоділля - виготовлення ляльок-мотанок, картин з лушпиння цибулі, виробів глини, писанкарства, під час яких і юні, і старші покоління родин, оволодівали творчими навичками роботи з природнім матеріалом.

За результатами художньо-прикладних заходів в Дитячій кімнаті нерідко оформлюються виставки дитячих робіт, малюнків, творчих доробків. Нещодавно до головної бібліотеки краю завітали діти з сімей переселенців зі сходу України. Під час екскурсії наші гості відвідали читальні зали, книгосховище, навчалися на майстер-класі малюванню кавою. Такі заняття виявилися для них своєрідною бібліотерапією - діти були зацікавленими, веселими, усміхненими.

Важливим напрямком роботи з майбутніми користувачами нашої бібліотеки вважаємо не лише залучення дітей до читання, але й виховання в них вміння слухати живе літературне слово. З цією метою проведено

цикл заходів «Знані запоріжці читають дітям», в яких взяли участь відомі люди Запоріжжя - музикознавець Олена Солодухіна, дитяча письменниця Віра Пашкова. Процес читань вголос супроводжувався коментарями, обговоренням, обміном думок про прочитане.

Формуванню традицій сімейного читання сприяла організація конкурсів «Читаюча дитина - читаюча родина» (переможці - родини Гуржий-Семко та Костогриз), а також дитячого малюнку «Краса Божого світу» (основні теми робіт - краса рідної природи, родина, сімейні цінності, любов).

Заслужують на увагу партнерські стосунки Бібліотеки з волонтерами соціального центру «Проміння» по реалізації благодійних акцій для дітей- сиріт в рамках святкування Дня Святого Миколая, Пасхи, Дня захисту дітей. З кожним роком до акцій залучалася все більша кількість благодійників: одяг, книжки, іграшки, солодощі, зібрані відвідувачами бібліотеки та волонтерами центру, відправлено до обласних притулків та інтернатів м. Запоріжжя.

Активну участь в роботі з дитячою аудиторією беруть представники громадської організації «Дай лапу, друг». У міжнародний день котів спільно з Бібліотекою для маленьких відвідувачів проведено майстер-клас з орігамі (малеча навчалася складати фігурку кота), а також відкрито виставку дитячого малюнку, у презентації якої взяв участь кіт Макс зірка шоу «Україна має талант».

Завдяки освоєнню нових, невластивих бібліотеці з науковим статусом функцій, впровадженню безкоштовної послуги по обслуговуванню користувачів, які відвідують бібліотеку з дітьми, можливостями «Дитячої кімнати» лише останнім часом скористалося більше 200 осіб.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

А

Анейчук Н. П. – 16
 Арюпина Л. В. – 16

Б

Бальцер А. І. – 12, 18, 21, 27,
 29
 Беляева Л.О. – 13, 15
 Бойко Н.В. – 32
 Бойко П.О. – 16, 33

В

Вишня О. – 27
 Волкова О. – 8, 16
 Воловик В.І. – 14

Г

Гарькавая Т. – 10
 Гончаренко С. – 11

Д

Дзюба І. М. – 9
 Довженко О. – 27
 Дутова О. – 18
 Дяченко В. – 28

Ж

Жук В. – 14, 15, 18

И

Иванов И. – 10

І

Іващенко А. – 33
 Ізюмова Л. – 15

К

Кійко О. М. – 32, 33
 Колодка Л. И. – 16
 Купреева (Осетрова) Н. А. –
 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13,
 14, 15, 16, 17, 18, 19, 24,
 30, 35, 38

М

Мажара Л. Є. – 17
 Майданюк Л.Г. – 16
 Мацієвська Г. – 8, 11, 33
 Мартиненко Т. – 33
 Маслоva М. – 8, 11, 12, 32, 33

Н

Нагорна Г. (Довбаш)– 14,
15, 18

П

Палівода Т. – 8
Пасічник Є. – 27
Пашкова В. – 37
Пономарьова С. В. – 17

Р

Ребро П. – 10, 24, 25, 26,
27, 28, 29, 44
Рекубрацький А. З. – 14
Рильський М. – 27
Русова В.О. – 14, 15
Ряба К. М. – 8

С

Савкіна О. А. – 16, 32, 33
Сердюк А. – 28
Симиренко Л. П. – 10
Солодухіна О. – 37
Сосюра В. – 27

Сотник М. – 33
Стадніченко О. – 26
Стельмах М. – 27
Степаненко І. П. – 6, 8, 9, 10,
12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Т

Тарлінська О.В. – 32, 33
Тичина П. – 27
Трегубенко О.Ф. – 15

Ч

Чабаненко В.А. – 26

Ш

Шапавалов Г. І. –
Шевченко Т. Г. – 25, 27
Шершньова І. – 8, 14, 15, 16,
18
Шпілева В. І. – 32
Шелестович І. С. – 16

Щ

Щеглова Ю. – 12, 13

ФОТО З АРХІВА БІБЛІОТЕКИ
2014

2011

2009

ЗМІСТ

ВІД УКЛАДАЧА	3
ЧАСТИНА I	4
Біографічна довідка	4
Основні віхи життя та діяльності	7
ЧАСТИНА II	8
Публікації Н. А. Купреєвої про діяльність бібліотеки у періодичних виданнях та збірниках	8
Видавнича діяльність Н. А. Купреєвої	11
Джерела про життя та діяльність Н. А. Купреєвої	16
ЧАСТИНА III	19
Тексти окремих публікацій Н. А. Купреєвої	19
Позабюджетні кошти у структурі фінансово- економічної діяльності Бібліотеки	19
Творчість П. Ребра у краєзнавчій колекції Запорізької обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. М. Горького	24
Кращий бібліотечний менеджер	30
Діти у науковій бібліотеці?	35
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	38
ФОТО З АРХІВА БІБЛІОТЕКИ	40

КУПРЕЄВА НАТАЛІЯ АНАТОЛІЇВНА

Біобібліографічний покажчик

Укладачі: *П. Бойко*

Редагували: *М. Маслова, П.Бойко, Є. Лісняк*

Відповідальний за випуск: *О. Волкова*

Комп'ютерна верстка: *П. Бойко*

Наклад 10 прим. Підписано до друку: 09.08.2024

Віддруковано у Запорізькій ОУНБ

просп. Соборний, 142, Запоріжжя, 69095

e-mail: rvs.zounb@gmail.com; web: www.zounb.zp.ua

120

The number '120' is rendered in a bold, green, sans-serif font. The digit '1' is solid green. The digit '2' is also solid green, but its lower portion is filled with a detailed illustration of a fountain pen nib, showing the nib, the holder, and the cap. The digit '0' is solid green, but its interior is filled with a stack of books, showing their spines and pages. The overall design is modern and thematic, representing the library's history and its focus on science and literature.

**ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА**